

Eventus

Barnehage AS

Årsplan 2022 - 2025

Del 2:

EVENTUS

TIRILTOPPEN

BARNEHAGE

PROFESJONALITET – RAUSHET – LIDENSKAP

Versjon: 2022.09

Foto av: Remi Kaldhusseter

Velkommen til barnehagen vår

Eventus Tiriltoppen barnehage ligger idyllisk til på Søråshøgda, sørvendt og solvendt, med kort avstand til natur og naturopplevelser. Fra forskjellige skogholt like utenfor gjerdet, til en kort tur til den vernede Siljustølskogen eller fjæren i Nordåsvatnet.

Som Eventusbarnehage er vi takknemlige for minibussene våre som gir oss en økt aksjonsradius og med det et utvidet nærområde som grunnlag for de gode opplevelsene som skal være sentralt i den gode barndommen.

Eventus Tiriltoppen har fem avdelinger; hvor to er småbarns- to mellom- og en egen forskoleavdeling for våre kommende skolestartere.

Avdelingene heter:

- Trollius 0-2 år
- Calluna 2-4 år
- Tussilago 0-2 år
- Cassiope 2-4 år
- Filago 5 år

Voksne og deres rolle i Eventus Tiriltoppen

Uansett hvordan vi snur og vender på det, vil en barnehage aldri være bedre enn menneskene som jobber i den. Vår kompetanse og profesjonalitet i møtet med det samfunnsmandatet vi er gitt er grunnleggende for om vi lykkes å gi foreldre og barn et barnehagetilbud av høy kvalitet.

«Å fremme å skape rom for leken som er fri, betyr ikke at de voksne kan ta seg fri!» Wolf

Eventus Tiriltoppen har en sammensatt og mangfoldig personalgruppe av medarbeidere, lærlinger, fagarbeidere og barnehagelærere. Vi utfyller hverandre i kompetanser, ansvar og roller, på en slik måte at helheten blir større enn summen av enkeltdelene.

Lek, og lekens plass i vår barnehage

Leken er for oss først og fremst knyttet til lyst og glede. Å kjenne på positive følelser som trivsel, velvære, fryd, entusiasme, spenning, nysgjerrighet og utfordring er psykisk helsefremmende i seg selv- samtidig som disse følelsene er sentrale innholdskomponenter i det man anser som et godt liv.

Leken er også knyttet til autonomi, medvirkning og meningsskapning- det å skape rom for seg selv og dem man leker sammen med- borte fra de voksnes kontroll og styring. I lek kan barna velge det som gir mening for dem. Derfor er det så viktig at vi har kunnskap og rom for nok lek i barnehagen vår. For å få dette til i praksis kreves det en organisering og struktur som prioriterer barns rett og mulighet til å leke.

«Lek er enhver oppførsel, aktivitet eller prosess satt i gang, styrt og strukturert av barna selv; den finner sted hvor og når mulighetene oppstår. [...] lek i seg selv er ikke-obligatorisk, drevet av indre motivasjon og foretatt for sin egen skyld, snarere enn som et middel til et mål. De viktigste kjennetegnene ved lek er moro, usikkerhet, utfordring, fleksibilitet og ikke-produktiviteten»

(FN 2013).

Vi er en psykisk helsefremmende barnehage hvor personalet deltar i barns lek på en støttende og utforskende måte

Vi vet at i psykisk helsefremmende barnehager er leken den grunnleggende aktiviteten- så også her hos oss. Vi skal ha rom for strukturelle lærings situasjoner og aktiviteter også- men for å mestre disse er det viktig å få på plass trygghet for barna aller først. Når vi vet det vi vet om tilknytning og om lekens egenverdi- kreves det en kunnskap, en organisering og en struktur som prioriterer barns rett og mulighet til å leke.

Hva kjennetegner 1-2 åringens lekemiljø.

Vi sier gjerne at små barn er kroppen sin, de har en ufiltrert kopling mellom følelsene på innsiden, og det kroppslige uttrykket. Det er derfor et barn som kommer med løpeklemmen oppleves som å veie ingenting, fordi de er så glade for å se deg, at følelsene bobler over og oppover. Mens om det samme barnet overhodet ikke vil kle på seg i garderoben, så «veier» det et tonn.

Barn i småbarnsalder trenger først og fremst kroppslige møteplasser. Gunvor Løkken beskriver de yngste barna som kroppssubjekter, og som aktivt handlende menneskekropper. Derfor trengs rom hvor barna kan være hele kroppen sin i møtet med andre barn og voksne. Men også et rom hvor

det er plass til kroppene, hvor de kan hoppe, tumle og løpe. Hvor de kan sanse, oppleve forskjellige teksturer og materialer, lys og lyd.

Små barn fyller, frakter og tømmer

«Det som er mest verdifullt for barnas opplevelse av å høre til i verden med hverandre, kan fra tid til annen komme i konflikt med personalets intensjon om å skape orden, ro og pedagogisk fremdrift»
(Melvold 2019, s. 280)

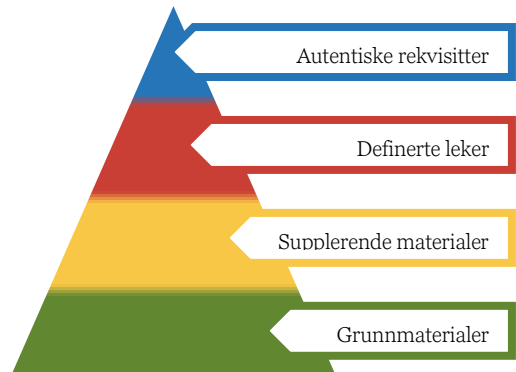
Sentralt i barns lekeaktivitet er også all aktivitet som minner om å tømme utover, organisere, fylle i bøtter, vesker ol. For så å frakte rundt, og tømme det andre steder. Som sitatet over sier, kan dette komme i konflikt med vårt eget ønske om orden og kontroll, men om vi skal ta barnas lek på alvor, og med det også barnas beste så må vi tilrettelegge for denne aktiviteten som de

likevel gjør, med eller uten voksnes «tillatelse». Derfor er det også viktige at blant barnas lekematerialer så er bøtter, kasser, baljer, vesker og lignende i ulike størrelser.

Rommet og materialene skal dermed gi rom for barnas egen lek, som i det sosiale samspillet gjerne viser seg som improvisasjon, imitasjon og kroppslige gjentakelser og utvidelser mellom barna.

Hva kjennetegner 3-6 åringens lekemiljø, inne og ute

Det vil alltid være glidende overganger når vi snakker om barnas utvikling, lek og læring. Men det skjer en essensiell endring i barnas lek i to-tre årsalder. Fra å ha lek som står sentralt i det kroppslige samspillet, vil lekerelasjonene blir mer dyadiske. En dyade er en fortrolig relasjon mellom to. Ingrid Lund beskriver hvordan vennsapsrelasjonene ikke lengre, i like stor grad, preges av åpenhet, og at strategi og forhandling blir en større del av samspillet. For personalet blir det grunnleggende viktig å ha kompetanse om dette, slik at vi både kan ivareta barnas dyadiske relasjoner, samtidig som vi jobber for å forhindre ekskludering. Her må de ansatte være lydhøre, nære og jobbe aktivt for å skape et barnehagemiljø som er preget av varme og en inkluderende kultur i barnegruppen.

Barnehagens møte med naturen som lek- og læringsarena

Barnehagens friluftsliv skal være en levende del av barnas hverdag fra de begynner på småbarnsavdeling, via mellomavdelingene til førskoleavdeling. I Eventus Tiriltoppen er personalet bevisst sin posisjon som rollemodeller i møte med natur, vær og vind. Det handler om å vise glede over å kunne være ute, og å finne måter å mestre utelivet på. For barna skal det være en naturlig progresjon i utfordringer ut fra barnas alder og modning, ved å mestre det som kan være vanskelig- uansett om det handler om terrenget, turens varighet i tid og avstand eller været.

Faste turdestinasjoner er viktige for barn, fordi det gir større muligheter for barnas lek. De kommer til en plass de er trygge på, de vet hvilke egenskaper og muligheter området har; Hvor den store steinen, hvor den store busken som også fungerer som hus er, hvilke trær som er best å klatre i. Alle disse egenskapene som barn må kartlegge før de kan begynne å leke. Ved å komme tilbake til kjente plasser plukkes også tråden fra tidligere lettere opp, samt at de gode opplevelsene, følelsene, fra tidligere igjen vil forsterke dagens opplevelse. Hvordan vi føler oss i naturen er grunnleggende for om vi skal bli glad i den, og ta vare på den. Selve bærebjelken i økologisk bærekraft.

Tirilskogen

Tirilskogen ligger like ved parkeringsplassen til barnehagen, rammet inn av høye løvtrær blir det en magisk friluftsoase. Her har vi både bål plass og lavvo som gir gode muligheter for matlaging og ly for elementene.

Skogen er et yndet område for barn i alle aldre, med mange lekesteder som inspirerer til variert lek.

Nøtteskogen

Nøtteskogen ligger like bak busstoppet til Søråshøgda. Området fikk en stor ansiktsløftning av kommunen for noen år siden, slik at det har blitt mer åpent og tilgjengelig. Der går en gammel steinmur gjennom området, samt der er en liten bål plass med utsikt til akebakken og slengdisen

Det er flere ruter som leder fram til skogen, og velges derfor både for å øve litt på å «gå tur», samt det er nær nok til at vi enkelt kan slå leir for dagen.

Skogen har, som navnet sier, flere nøttrær som vi kan høste fra, og bruke til bakverk i barnehagen.

Utsikten

Utsikten ligger rett vest for barnehagen. Gjennom skogen ved skolen finner vi veien til en åpning i skogen mot Sandsli. Skogen er variert og gir dertil muligheter. Her kan vi slå leir, med bål og tarp. Samt det er fine muligheter for større barn til å utforske skogen utenfor stiene.

Siljustøl

Komponisten Harald Sæverud bodde i villaen på Siljustøl fram til sin død i 1992. I dag er Siljustøl museum over Sæveruds liv som komponist og det blir også holdt konserter her. Siljustøl ligger på en naturskjønn naturtomt på 176 mål. På eiendommen er det et nettverk av stier og turveier. Hver sving og knaus på stien åpner seg til en ny verden og er et flott sted å vandre uansett årstid

Smøråsfjellet

Smøråsfjellet er et kjent turområde i bydelen. Godt tilrettelagt både for små og store. Området gir mange muligheter til å finne seg en leir og lekeplass. Et populært mål er Revehiet, som Eventus barnehage sammen med Smøråsfjellets venner fikk finansiert og satt opp.

«Runden» gir spennende opplevelser med skulpturer og forskjellige gapahuker satt opp av dugnadsgjengen. Der er tilrettelagt bål plass flere steder. Bjørnevatn er også et av tjernene hvor Bergen kommune måler isen vinterstid

Stendafjellet

Dette er vårt foretrukne sted på dager med mye vær! Skogen er tett og har veldig varierende terreng, noe som er utmerket for barnas lek. Her finner vi også gapahuk og tilrettelagt leirplass slik at vi kan tilbringe hele dagen her. Vi kjører til parkeringsplassen ved togsportet vis-a-vis Stend vgs, og tar beina fatt der fra.

Marmorøyen

Med Eventusbåten har dette blitt et veldig populært område å besøke både på vår og høst for barnehagen. Å være på en øy løfter opplevelsen. Der er mye skog hvor barna kan leke, samtidig som fjæren gir av seg selv med alt liv som er med krabber, skjell, fisk og fugleliv. Marmorøyen brukes også av Filago til å drive svømmeopplæring i sjø med våtdrakter.

Lundagotnene

Her ligger «Bontveithytten», som eies av Eventus, hytten er et tidsvindu til en svunnen tid der den ligger midt i dalen rammet inn av høye fjell, som Hausdalsborga – lille besseggen som den også kalles. Ikke langt unna er Dyrdalsvatnet og -sætra. Nede ved Hausdalen ligger kanoene også våre .

Arna

Eventus eier også en friluftstomt i Arna. Det er en litt lengre kjøretur, men samtidig et flott sted å tilbringe hele dagen. Her står en lavvo og en liten laftet hytte. Likevel er det skogen som er lekens paradiset her opp på haugen.

Storrinden

Storrinden er en trasketur med mange overraskelser langs veien. Der er gamle forsvarsverk og "ruiner", samt småstier mellom dalene. På sitt lengste ender denne destinasjonen i selve Storrinden, med utsikt over Flesland lufthavn.

Progresjon

Vi har et grunnleggende barnesyn som tar hensyn til barnas unike egenart og individuelle behov for tilpasning. Vi har derfor ikke en fast 'progresjonsstige' vi følger, men gir hvert enkelt barn passende utfordringer som gir en naturlig progresjon og ikke minst en følelse av å mestre hverdagen. For de minste barna handler dette i aller høyeste grad om trygghet. Ikke bare til barnehagen og de ansatte, men også til seg selv. Vi arbeider for å gjøre barna trygge på sine evner og mestringsnivå, samtidig som at vi gir de rom for å utfordre seg. Typiske eksempler er å spise selv, eller å gå fra tutekopp til plastkopp til glass for de minste, eller å oppleve mestring av samspill sammen med jevnaldrende.

Vi ser til at barna får mestringsopplevelser i utetiden, samtidig som de har noe å strekke seg etter. De aller minste blir kjent med uteplassen. Når de blir eldre og får mer kontroll på motorikken, oppsøker de selv mer utforende områder. Etter hvert vil ut av barnehagen være viktig for å etablere nye arenaer for utfordring og mestring. De barna som er blitt to år, får være med på bussturer. Da oppsøker vi ulike typer terreng og utfordingene blir større. På denne måten legger vi grunnlaget for videre uteaktiviteter når de flyttes over på avdeling med eldre barn. Utetiden blir nemlig lengre på mellomavdelingene. De er også hyppig på tur i nærmiljøet, eller litt lengre vekk med bussene. På førskoleavdelingen, går de blant annet sjufjellstur, bruker kano og reiser på overnattingstur med mye god fysisk aktivitet.

I løpet av barnehageåret skjer det også store endringer i hvert enkelt barns kognitive og motoriske utvikling. Da er det viktig for de ansatte i barnehagen å observere hvert barn, hva de mestrer og hva barna viser interesse for å mestre. Underveis kan de ansatte bytte ut leker barna har 'lekt seg ferdig' med, eller gjøre små justeringer på rutinene som gir barna tilpassede utfordringer. På mellomavdeling kan det også gå mer i utvidet ansvar som ordensbarn og turledere, eller å rydde opp etter måltider og kle på seg selv. Hos de store førskolebarna blir de gjerne mer selvgående og går på do selv og velger yttertøy etter vær.

Kosthold og matlaging

I barnehagen serverer vi tre faste måltid hver dag, frokost, lunsj, og fruktmåltid. Et måltid skal være mer enn bare mat. Det handler like mye om rammene rundt, menneskene, samtalene og opplevelsen vi deler sammen. Barna skal få delta i måltidet «på ekte», ut fra sitt nivå, og med en tillit til at barna faktisk har potensiale til å mestre veldig mye. Det kan være seg å sitte på benk, eller stor stol. Det å drikke av glass fremfor tutekopp. Hvordan barn kan bruke redskaper som kniv, gaffel eller ostehøvel. Å smøre selv, helle melken selv, forsyne seg av maten selv.

Måltidet er også forberedelsene, for eksempel:

- Kutte frukt og grønnsaker til smøremåltid, varmmat, eller fruktmåltid
- Blande, røre, steke, koke og smake – ikke nødvendigvis i den rekkefølgen
- Dekke på bordet med fat, bestikk, glass osv.

I Tiriltoppen har vi vår egen kjøkkenhage, og varm-kompostbinger

Kjøkkenhagen skal være viktig for Eventus Tiriltoppen og en stor del av vårt pedagogiske arbeid fra tidlig vår til sein høst. Vi begynner å rydde kjøkkenhagen på våren, VI sår og planter inne før vi planter ut. Ute luker og vanner vi. Med håp om å få nyte grønnsaker, frukt og bær utover høsten. Barna er med i hele prosessen og ser endringene fra dag til dag. Dette er mat som blir høstet og brukt til matauk i barnehagen. Dette er en del av vårt arbeid, der vi lærer barn om bærekraftig utvikling, fra jord, til bord, til jord igjen.

Bærekraftig utvikling i vår barnehagekontekst

I Eventus Tiriltoppen barnehage skal barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter økologi, økonomi, sosial og kultur bærekraft, men også godt styresett (jf del 1 i årsplanen). Det blir derfor viktig for oss at barna skal lære å ta vare på seg selv og vennene sine, men også naturen vår. I naturen lever det et mangfold av dyr, planter, insekter og trær og vi skal derfor ha fokus sporløs ferdsel og ikke kaste søppel i naturen, ikke drepe insekter og småkryp og ikke ødelegge trær og planter. Vi vil ha fokus på gjenbruk, kaste minst mulig mat, sortere avfall, samle søppel og plast fra naturen, ta vare på leker og bruke naturmaterialer som utgangspunkt for lek, kreativitet, fantasi og forming. For hva kan skje hvis vi ikke tar vare på naturen?

Naturen som er vår kjære lekeplass, kan bli ødelagt. Fugler og dyr kan spise søppel, bli syk og i verste fall død. Planter, insekter og dyrearter som er avhengig av hverandre kan utryddes og ødelegge jordklodens økologiske systemer og prosesser. Vi som voksne skal gå frem som gode rollemodeller på hvordan vi behandler og tar vare på det vi har rundt oss. Barna våre skal bli glad i naturen, utvikle tilhørigheten til den, noe som gir viktig grobunn og verdier med ønske om å ta vare på den. Naturen er deres lekeplass og det må bevares. Barna skal lære om hvordan ulike gjenstander kan få ny funksjon, hvordan kan og skal vi bruke det vi har rundt oss, hva kan vi få fra naturen og hva kan vi gi tilbake til naturen.

Sosial og kulturell bærekraft

Dette handler om å sikre sosiale rettigheter, sikkerhet og gode levekår- og like rettigheter for alle, uansett sosial klasse, kjønn, etnisitet, religion og kulturell bakgrunn.

Barna skal ...

- ... oppleve vennskap og lære om hva det betyr å være en god venn.
- ... oppleve å bli kjent med alle følelser.
- ... ha verdi i felleskapet.
- ... ikke oppleve mobbing eller krenkelse av verken barn eller voksne.

For å oppnå dette skal personalet ...

- ... være tilstedeværende voksne som setter ord på hva vennskap er. Ta aktivt opp temaet med barna. Bruke observasjon for å synliggjøre handlinger og mønstre.
- ... vite hva validering er og ha kunnskap om hva validering betyr- Den voksne skal alltid ta seg tid til barnets følelser, sette ord på barnas følelser og anerkjenne disse i hverdagen.
- ... ha fokus på mangfold og inkludering. Personalet skal være inkluderende samt fremheve likheter og ulikheter i sosiale verdier.

Økonomisk bærekraft

Handler om barnas tidlige forståelse av økonomi, forbruk og pengeverdi.

Barna skal ...

- ... lære om å ta vare på leker og ting som har verdi.
- ... lære om delingskultur.
- ... lære om verdien av gjenbruk.
- ... lære om kildesortering

For å oppnå dette skal personalet ...

- ... være gode forbilder for barna- ha et bevisst forhold til rydding, bruk og kast
- ... være tilstedeværende voksne som støtter barna i å ta vare på tingene våre i barnehagen
- ... bruke gjenbruks materialet for å skape gode lekemiljø
- ... la barna delta i kildesorteringen i hverdagen.

Økologisk bærekraft

Dette handler om utdanning i naturen, og ser vi det i sammenheng med barnehagen som lærende organisasjon handler økologisk bærekraft om barna sin lek og utforskning i naturen.

Barna skal ...

- ... lære å ta vare på naturen og rydde i naturen.
- ... oppleve og utvikle tilhørighet til naturen i nærområdet.
- ... oppleve glede med å ta i bruk naturmaterialer i sin kreative utfoldelse og lek.
- ... oppleve naturen gjennom alle årstider og i all slags vær.

For å oppnå dette skal personalet ...

- ... være til stede i barnas naturopplevelse og være gode rollemodeller om hvordan vi tar vare på naturen.
- ... aktivt dra på tur utenfor barnehagens gjerde til fots eller med bussen for å skape gode naturopplevelser for barna.
- ... inspirere barna og ta aktivt i bruk formingsmateriell ute.
- ... være gode rollemodeller i møte med all slags vær og legge til rette for en hverdag der barna er mest mulig utendørs.

Godt styresett

Handler om bærekraftig ledelse og er både politisk og kulturelt betinget. Dersom vi ser det i sammenheng med barnehagens verdigrunnlag, omfavner dimensjonen i stor grad barns rett til medvirkning, men også barnehagens bærekraftige ledelse og arbeidsmetoder.

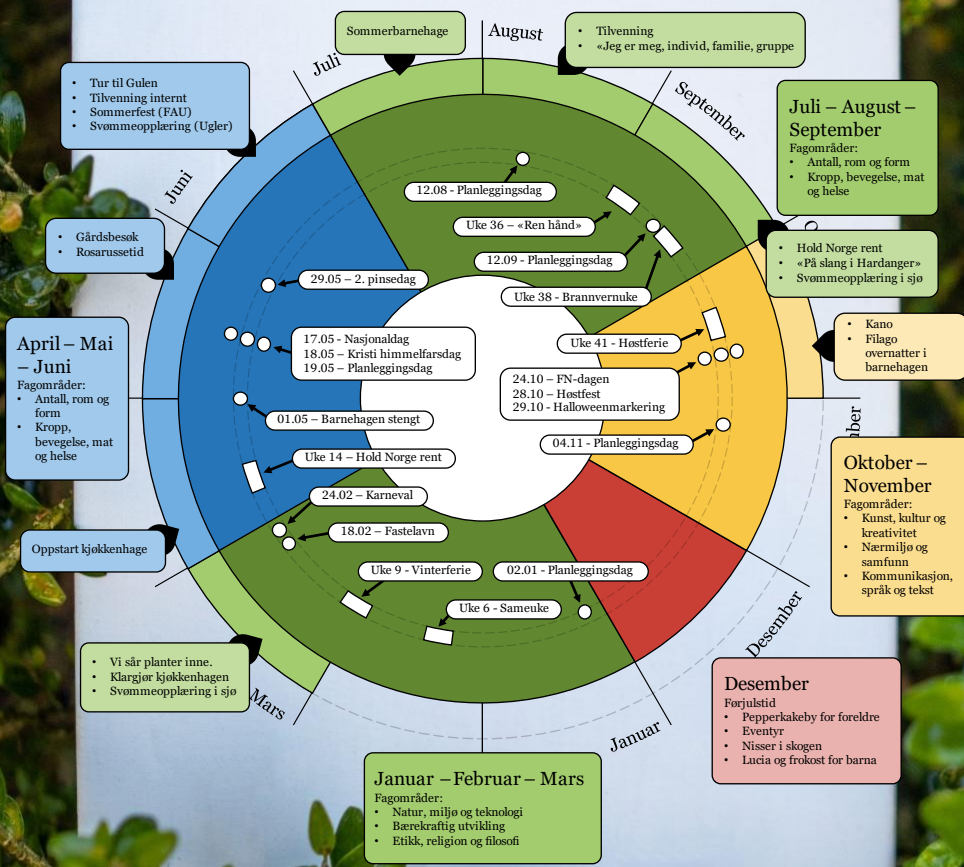
Barna skal ...

- ... oppleve medvirkning i hverdagen
- ... oppleve fellesskap i hverdagen
- ... oppleve mestring i hverdagen
- ... utvikle evne til å håndtere konflikter, problemløsning og samarbeid

For å oppnå dette skal personalet ...

- ... legge til rette for barns medvirkning gjennom prosjektarbeid.
- ... skape lekemiljø som inviterer til samhold og arrangere samlingsstunder.
- ... legge til rette for mestringsopplevelser i hverdagen.

ÅRSHJUL EVENTUS TIRILTOPPEN BARNEHAGE AS

Fagområdene i rammeplanen - Eventus Tiriltoppen

Kommunikasjon, språk og tekst

Språkutvikling og utvikling av språklige ferdigheter påvirkes og formes av medfødte egenskaper og deltakelse i ulike kommunikasjons- og samhandlingssituasjoner.

Utvikling av ordforråd og begrepsforståelse er avhengig av språklige handlinger i en meningsfull sammenheng. (Språklige handlinger er: ordlyder, kroppsspråk, gester, mimikk og peking).

Barna lærer gjennom lek og aktiviteter, de lærer gjennom sansing og konkrete opplevelser og erfaringer.

Barnets læring og personlighetsutvikling er i stor grad knyttet til kommunikasjon og samhandling med viktige omsorgspersoner. Barnehagens språkmiljø er med på å definere barns identitetsutvikling.

I Eventus skal barna møte ulike former for språk og leke med språk. Personalet skal legge til rette for at barna får utforske nysgjerrigheten sin for sang, regler og rim. Ved å arbeide aktivt med språk vil de ansatte støtte barnas nysgjerrighet, bevissthet og utvikling ut ifra barnets alder og utviklingsstadiet. Det viktigste fokuset vi har er her og nå dialog. Her- og -nå dialog er språkbruk der en knytter konkrete objekter til hendelser. Barnehagedagen er full av her-og-nå språk. Eks: samtaler i garderobe, måltid, stellesituasjoner, turer, i sandkassen osv. Dette tar utgangspunkt i noe som foregår, skal foregå eller har foregått.

Språket til barna er som nevnt over med på å bidra barns utvikling av identitet og selvbylde. Ved utvikling av begrepsforståelse og ordforråd gir dette barna mulighet til læring og personlighetsutvikling. Dette kan knyttes opp mot den sosiale- og kulturelle dimensjonen av bærekraftig utvikling hvor barnehagen er med på å sikre barns følelse av felleskap og tilhørighet ved utvikling av språket og selvet.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barn bruker kroppen sin hvor enn de ferdes. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn uansett forutsetning skal få kunne oppleve bevegelsesglede gjennom å bruke kroppen aktivt i hverdagen. Gjennom lek og bevegelse skal barna få erfaring med kroppen sin og videre utvikle bevissthet for egne og andre grenser.

I barnehagen skal barn gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter få erfaringer og bli motivert til å spise sunn mat. De skal få en begynnende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse og økt livskvalitet.

I Eventus skal personalet være aktiv, støttende og til stede i barns varierte lek, og legge til rette for kroppslig lek ut ifra barnas individuelle fysiske forutsetninger. For at alle barn skal kunne få oppleve mestring og utfordring skal barnehageansatte ha kunnskap om barns utvikling og utviklingsstadier.

Videre skal personalet bidra til at barn i barnehage skal få kjennskap til, og praktisere nasjonale føringer som er helsefremmende og forebyggende.

Ved bevissthet rundt barns kroppslige utvikling og bevegelse, og tilrettelegging for den danner vi et godt grunnlag for god helse senere i livet. Kropp og bevegelse kan også settes i sammenheng med bærekraftens dimensjoner da gode opplevelser ved bruk av kropp er med på å være psykisk helsefremmende. Dimensjonen økologisk bærekraft kommer inn under dette fagområdet da barn i

vår barnehage får være med på å se sammenhenger i naturen ved arbeid med for eksempel kjøkkenhage.

Kunst, kultur og kreativitet

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og det skal være organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon (...) Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design (...) I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering (Rammeplanen).

Fagområdet omhandler mer enn forming, på mange måter er det alt en barnehage er. Språket, litteraturen, musikken, dramatiseringen og dansen definerer på mange måter en barnehagehverdag.

I Eventus bruker vi musikk aktivt i hverdagen da musikk er med på å gjøre språkstimulering lettere, raskere og artigere. Musikk skaper også et godt felleskap og den er med på å stimulere ulike sanser hos barna.

Gjennom drama i barnehagen kommuniserer, interagerer og lærer barna gjennom det symbolske-estetiske teaterspråket. Læringspotensialet er stort i dramaarbeid fordi det aktiviserer hele det menneskelige læringsregisteret. Både det affektive, det estetiske, det fysiske, det kognitive og det sosiale.

Ved å rette fokus mot dramalek og legge til rette for det læres sosiale handlingsmønstre. Den dramatiske leken er også utviklende rent kognitivt. Barnet utvikler begrepsforståelse, utvider ordforrådet, aktiviserer språket, bruker språk fra «voksnes verden» og aktiviserer et språklig nivå som er mer avansert i leken enn utenfor. Leken gir trening i problemløsning, samt gir den muligheter for bearbeiding av følelser.

Ved forming har vi hatt søkelys på bruk av materiale fra naturen. Dette er en prosess barna får tar del i ved at vi samler inn materiale når vi går på tur i nærrområde. Materiale som hermetikkbokser, syltetøyglass og annet plast-materiale tar vi være på slik at det kan brukes ved ulike aktiviteter. Ved at barna får være med på disse prosessene får de en økt forståelse av positive sider ved gjenbruk, og dette går hånd i hånd med bærekraftig utvikling.

Natur, miljø og teknologi

Rammeplanen sier at: «Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider.»

For at barn skal kunne få et utbytte av å være i naturen, og kunne lære omgivelsene å kjenne er det viktig at de er trygge. Man må begynne med å «bare være» i naturen og utforske. Dette må gjøres gradvis sammen med trygge og tilstedeværende voksne som tar seg tid til å undre og utforske naturen sammen med barna. Alle forsøk på å undervise eller veilede utrygge barn i naturen vil være nytteløse, de må først overvinne den første usikkerheten. Trygge barn er ivrige etter å lære og suger til seg inntrykk i naturen.

I Eventus begynner vi allerede da barna er 1 og 2 år med å skape felleskap og gode erfaringer i friluftslivet året rundt. Dette er for å fremme førstehåndserfaringer som en viktig del av barnas naturopplevelser.

For de minste barna vil førstehåndserfaringer være en stor del av naturopplevelsen, men også det å bare være i naturen og etter hvert oppleve naturglede. Det å få gjørme på hendene, eller å kjenne at mosen er myk kan være en helt ny erfaring for små barn, og disse førstehåndserfaringene må voksne se og møte på en undrende måte sammen med barna.

Når barna er i 3-4 årsalderen og har kommet til et punkt der de er trygge i naturen, vil vi kunne bygge videre på naturopplevelsene og erfaringene som de har fra tidligere. Progresjonstigen til Eventus nevner blant annet at barn i denne alderen skal:

«oppleve, utforske og eksperimentere med naturfenomener og fysiske lover». Her må de voksne legge til rette for at barn møter fenomener i naturen og at fokuset til de voksne er på barns undring, lek og læring.

Å få gode naturopplevelser og å bli kjent med naturens mangfold er sentralt for dannelsen av et miljøbevisst menneske. Naturopplevelser i tidlig barndom blir ofte ansett som av betydning for barns holdninger til natur seinere i livet. Dette kaller vi økologisk bærekraft og danner grunnlag for utdanning i naturen når vi setter det i sammenheng med barnehage.

Antall, rom og form

Antall, rom og form praktiseres i barnehagehverdagen ved at personalet blant annet legger til rette for matematiske erfaringer gjennom lek, utdypede samtaler og en hverdag full av matematiske begreper i her – og nå dialogen.

I hovedtrekk handler fagområdet om at personalet i barnehagen skal legge til rette for at barna får oppdage, utforske og hjelpe dem til å oppdage matematikk i det daglige liv.

I Eventus bruker vi fagområdet aktivt i hverdagen og i lek da det omfatter sammenligning, sortering, plassering, former, mønster, tall, telling og måling. Personalet er bevisst på fagområdet og forstår hvordan man kan bruke det hvor enn vi ferdes. Et eksempel på dette kan være på tur i skogen med en småbarnsavdeling, hvor man samler små og store kongler, måler dem opp mot hverandre og sorterer dem etter størrelse. Dette kalles en tverrfaglig tilnærming til arbeid med fag i barnehagen.

Et viktig punkt i arbeid med antall, rom og form er det fagområdet fører med seg. Tall og telling er noe vi gjør daglig i barnehagen, og som er av stor interesse for barna. Økonomisk bærekraft handler om økonomi, forbruk og verdi. I Eventus ønsker vi at barna skal lære, og oppleve verdien av penger og forbruk. Ved fokus på tall, telling og verdier som lekmateriale, og annet rekvisitter i barnehagen skal barna få en begynnende forståelse om økonomisk utjevning og forskjeller på fattigdom og rikdom.

Etikk, religion og filosofi

Etikk, religion og filosofi praktiseres i barnehagehverdagen ved at personalet møter barns verdier, tro, tvil og fantasi med alvor og respekt. Ved å være undrende og utforskende i samspill med barna er personalet aktivt med på å bidra til at etikk, religion og filosofi blir naturlige samtaleemner i hverdagen.

Handling tar utgangspunkt i verdier, og det er derfor naturlig at fagområdet har plass i barns lek og hverdagssituasjoner. Her skal barnehagepersonalet være lydhøre ovenfor barns undring rundt eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål. Barnehagepersonalet skal formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer. I dette ligger det å akseptere at ikke alle spørsmål har svar, og at det å stille spørsmål som svar kan medvirke i utviklingen av den filosofiske samtalen.

I Eventus markerer vi merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven, samt andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen. Ask (2018) poengterer at markering av høytider fremmer forståelse og empati mellom barna, forutsatt at markeringen ikke inneholder forkynning hvor noe fremheves som mer riktig og viktig enn noe annet. Barna får økt kunnskap og forståelse for andre og opplever åndsfrihet og respekt for mangfold i praksis. Dette er barnehagepersonalet bevisst på i alle høytidsmarkeringer uavhengig av religion og livssyn.

Barna i Eventus skal oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på- og deres undring og nysgjerrighet over likheter og forskjeller skal legges til rette for. Alle barn skal ha verdi i fellesskapet og oppleve glede og mestring i sosiale- og kulturelle fellesskap (Utdanningsdirektoratet, 2017). Ved økt fokus på dette er vi med på å drive sosial- og kulturell bærekraft som ett viktig punkt i nåtidens bærekraftige utvikling.

Nærmiljø og samfunn

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer, skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barn skal få oppleve tilhørighet til nærmiljøet og lokale tradisjoner.

Fagområdet innebærer også kulturelt mangfold. Barn skal få bli kjent med ulike levevis og ulike familieformer. Inn under fagområdet står det at barna skal få kjennskap til samisk språk, kultur, tradisjon og nasjonale minoriteter.

I Eventus skal personalet gi barna like muligheter ut ifra dets forutsetninger. Videre skal aktiviteter i barnehagen fremme likestilling og motvirke diskriminering. Ved å sette søkelys på dette i arbeid med barn i barnehagealder kan dette bidra til å motvirke fordommer og rasisme i eldre alder. Det er derfor viktig at barna får være med på ulike aktiviteter, utforske nærmiljøet og samfunnet vi lever i.

Fagområdet Nærmiljø og samfunn kan knyttes til sosial- og kulturell bærekraft som i store trekk handler om å sikre sosiale rettigheter, sikkerhet og gode levekår- og like rettigheter for alle, uansett sosial klasse, kjønn, etnisitet, religion og kulturell bakgrunn (Grindheim, Bakken, Hauge & Heggen, s. 383). Når personalet er opptatt av å gi barna disse mulighetene gjennom lek og planlagte aktiviteter bidrar vi til å gi barna gode erfaringer med seg selv og med mennesker. Dette er et viktig punkt i sosial- og kulturell bærekraft som handler om å skape positive verdier som inkludering, tillit, følelse av fellesskap og tilhørighet.

